

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **Odborová organizace Sluníčko**, se sídlem Tovární 1072/14, Moravská Třebová, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 16. 5. 2018, č. j. 10.01-000520/18-002, ze dne 21. 5. 2018, č. j. 10.01-000599/18-002, a ze dne 28. 5. 2018, č. j. 10.01-000599/18-002, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze, ze dne 19. 10. 2018, č. j. 9 A 134/2018 - 15,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Žalobkyně podala tři žádosti o určení advokáta podle § 18 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaná předmětným žádostem nevyhověla. Žalobkyně se proto obrátila na správní soud a požádala o osvobození od soudních poplatků. Městský soud v Praze ji mimo jiné vyzval k vyplnění formuláře „*Prohlášení o majetkových poměrech*“. V zaslaném prohlášení uvedla, že nevlastní žádný majetek, nemá bankovní účty ani žádné pohledávky.

[2] Soud žádosti o osvobození od soudních poplatků nevyhověl. V usnesení zdůraznil, že s předmětem činnosti žalobkyně úzce souvisí nezbytnost zapojovat se do soudních řízení a v případě jejich zahajování též povinnost hradit soudní poplatky tak, jako je tomu obecně u všech ostatních žalobců, či hradit jiné náklady, které je potřebné vynaložit např. na vytváření podkladů k činnosti žalobkyně apod. Pokud se žalobkyně dobrovolně rozhodla poskytovat služby spočívající zejména v pomoci svým členům se zastupováním v občanském soudním řízení při obraně jejich sociálních, hospodářských a dalších zájmů, potřeb a práv, bylo na ní, aby s takovými náklady počítala a své poměry uspořádala tak, aby měla dostatečné finanční prostředky k dispozici. Žalobkyně zjevně na svou činnost žádné finanční prostředky neakumuluje. Přesto se rozhodla dohlížet nad chodem justice, včetně nahlížení do soudních spisů a získávání informací k výzkumným účelům. Ty stály na počátku soudních sporů žalobkyně, k jejichž dalšímu vedení žádala o určení advokáta.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost.

[4] V ní uvádí, že městský soud nezohlednil její zvláštní postavení. Poukázala na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2016, sp. zn. 21 Cdo 1917/2016, podle něhož *„soud při zkoumání podmínek pro výkon této její zástupčí činnosti nesmí (není oprávněn) posuzovat ani to, jaké jsou skutečné zájmy sdružení, ani okolnost, jaká naplňuje kritéria činnosti odborových organizací.“* Správní soudy se však nesprávně řídí závěry vyslovenými v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 – 74, č. 2099/2010 Sb. NSS, které jsou v rozporu s evropským a mezinárodním právem, o které se protichůdné usnesení Nejvyššího soudu opírá. V hierarchii práva je (podle stěžovatelky) nejvýše Nejvyšší soud.

[5] Stěžovatelka neposkytuje svým členům pouze *„soudní agendu“*, ale také další činnosti (zastupuje je v pracovněprávních věcech či organizuje veřejnou službu). Členy jsou prozatím pouze nemajetné osoby, které jsou od soudních poplatků osvobozené ze zákona. Soudním poplatkům se proto dá takto *„vyhnout“*.

[6] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázala na skutečnost, že žalobkyně není odborovou organizací, nýbrž spolkem, a tento fakt dále zevrubně rozvedla. Své vyjádření uzavřela tím, že stěžovatelka tyje z postavení a významu skutečné odborové organizace, a připomněla, že *„nemůže být ze strany justice dopřáno sluchu tomu, komu namísto ochrany veřejných subjektivních práv jde především o vlastní souzení pro samotné souzení...“*

[7] K vyjádření žalované žalobkyně zaslala stanovisko, ve kterém poukazuje na význam veřejné listiny, kterou byla ve veřejných rejstřících zapsána jako odborová organizace.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda v daném případě došlo ke splnění podmínek řízení o kasační stížnosti. Ověřil, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k

podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podala včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje přípustné důvody. Soud proto posoudil kasační stížnost v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnostními důvody. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Právní otázka, která je jádrem sporu - zda stěžovatelka je či není osvobozena od soudních poplatků pro svou povahu a právní formu – již byla předmětem jiných kasačních řízení před Nejvyšším správním soudem (srov. rozsudky ze dne 28. 3. 2018, č. j. 6 As 68/2018 - 14, ze dne 29. 3. 2018, č. j. 9 As 79/2018 - 16, či ze dne 9. 5. 2018, č. j. 4 As 79/2018 - 19). V nyní projednávané věci stěžovatelka zásadně opakuje argumenty posuzované ve výše uvedených rozsudcích.

[11] V těchto rozsudcích se soud zevrubně vyjádřil k právní formě stěžovatelky, která je spolkem a nikoliv odborovou organizací. Vycházel zejména z veřejných rejstříků, na které dopadá princip materiální publicity, tedy důvěra v zapsané údaje. Všechny rozsudky jsou v souladu s (jinak nezávaznými) závěry usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2016, sp. zn. 21 Cdo 1917/2016, které jsou nosné pro žalobní i kasační argumentaci stěžovatelky. V usnesení Nejvyššího soudu se totiž stanoví, že „pro zastoupení účastníka odborovou organizací soud musí (je oprávněn) zjišťovat pouze to, zda 1) byla odborová organizace zapsaná do spolkového rejstříku jako odborová organizace, 2) účastník je členem této odborové organizace, 3) odborová organizace převzala zastoupení tohoto svého člena a 4) nejde o řízení ve věcech „týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti“.“ V žádném z řízení vedených u Nejvyššího správního soudu, na které se odkazuje v bodu [10], stěžovatelka nebyla v postavení odborové organizace, která by zastupovala svého člena ve smyslu § 35 odst. 3 s. ř. s. V nyní projednávané věci tomu není jinak. Hned první podmínka pro aplikaci závěrů Nejvyššího soudu tak není splněna. Účastníkem řízení není ani žádný ze stěžovatelčiných členů (tím je totiž stěžovatelka sama).

[12] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené odkazuje pro stručnost a přehlednost na závěry citovaných rozsudků a shledává, že městský soud posoudil existenci podmínek pro osvobození stěžovatele od soudních poplatků správně a v souladu se zákonem.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Stěžovatelka se svými námitkami neuspěla. Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), a proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[14] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 téhož zákona. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované, které by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. ledna 2019

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu